

Міненко Г.М. Основні лікувальні властивості анімалотерапії / Міненко Г.М., Крошка С.А. / Система надання освіти дітям з особливими потребами в умовах сучасного навчального закладу : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Лисичанськ 14 грудня 2016 року). – Лисичанськ : ВП «ЛПК ЛНУ» – Лисичанськ : ФОП Пронькіна К.В. – 2016. – С.97-100.

Анотація. У статті розкрито основи реабілітаційної можливості анімалотерапії. Зазначено досвід роботи Лисичанського педагогічного коледжу з даної проблеми, зокрема функціонування «Лабораторії методики ознайомлення з природою» та каністерапії.

Ключові слова: каністерапія, фелінотерапія, іпотерапія, анімалотерапія.

ОСНОВНІ ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ АНІМАЛОТЕРАПІЇ

Міненко Г.М., Крошка С.А.

*ВП «Лисичанський педагогічний коледж
ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

м. Лисичанськ

Останнім часом часто проводяться різні наукові дослідження, що доводять здатність тварин зціляти. Люди, в яких є домашні улюбленці, живуть довше і хворіють менше, – це науковий факт.

Існує гіпотеза, що електромагнітне випромінювання, властиве будь-якій живій матерії, дозволяє людині й тваринам впливати на інші біологічні об'єкти. При цьому головну роль відіграє не сила випромінювання, а інформація, що міститься в ньому, тобто спектр його частот. Цей частотний резонанс може стимулювати життєдіяльність організму у дуже широкому діапазоні. Цим, мабуть, і пояснюється той факт, що кішки, собаки та інші тварини позитивно впливають на людей.

Про те, що тварини лікують, було відомо ще 10 тисяч років тому до нашої ери. У V столітті до н.е. Гіппократ помітив вплив навколишньої природи на людину і говорив про користь лікувальної верхової їзди. Стародавні греки приблизно 3 000 років тому виявили здатність собак допомагати людям упоратися з різними недугами. З тією ж метою єгиптяни використовували кішок. У Стародавній Індії велике значення надавали прослуховування пташиного співу.

Лікувальні властивості різних тварин відомі людству вже досить давно. Існує навіть спеціальний термін «анімалотерапія» (від латинського «animal» - тварина). Він позначає систему лікування людей за допомогою спілкування з тваринами [3].

Це цивілізований науковий метод лікування і профілактики серйозних захворювань. Всесвітня організація охорони здоров'я визнала, що живі істоти поряд з нами приносять величезну користь [2].

У анімалотерапії використовуються символи тварин: образи, малюнки, казкові герої, іграшки, а також живі тварини, спілкуватися з якими безпечно. Використовуються також і звуки тварин. Практично всі тварини, відомі на землі, навіть одноклітинні, в якійсь мірі можуть лікувати від різних недуг.

Даний вид терапії має також психотерапевтичну допомогу. Під час багатьох експериментів було доведено позитивний вплив тварин на хвору людину. Загальновідомо, що люди, які мають домашніх тварин, живуть довше інших і хворіють менше [1]. При цьому наголошується, що нервова система цих людей перебуває в значно кращому стані.

Про лікування за допомогою тварин знали навіть печерні люди. Ще в давнину цілители людям, що страждають невротами, прописували холодний душ, ходьбу босоніж і їзду на коні.

1792 року в Йорку (Англія) в лікарні для душевнохворих, тварин почали використовувати як частину терапевтичного процесу [1]. У якості самостійного методу анімалотерапія стала популярною з другої половини 20 століття. Початок цьому поклав

американський дитячий психіатр Борис Левінсон. 1962 року він став використовувати свою собаку в терапевтичних сесіях.

В даний час анімалотерапія отримала визнання у всіх розвинених країнах. Скрізь існують спеціальні інститути, які займаються вивченням впливу тварин на людей. Активно проводяться міжнародні конференції та семінари, присвячені методикам лікування за допомогою тварин [3].

В Америці, Британії, Франції та Канаді були створені організації, за допомогою анімалотерапії надають допомогу людям з фізичними або психічними проблемами. У програмах анімалотерапії беруть участь медики, соціальні працівники та психологи.

Проводяться Міжнародні конференції «Взаємодія людини і тварин», в яких бере участь велика кількість фахівців з анімалотерапії. Вперше така конференція відбулася в Америці 1982 року.

Виокремимо функції анімалотерапії. Психофізіологічна функція полягає в тому, що спілкування з тваринами здатне рятувати людину від стресу, поліпшувати роботу нервової системи та психіки в цілому.

Психотерапевтична функція - спілкування з тваринами в чому сприяє гармонізації їх міжособистісних відносин.

Реабілітаційна функція полягає в тому факті, що контакти з тваринами служать додатковим каналом взаємодії особистості з навколишнім світом. Вони допомагають психічній і соціальній її реабілітації.

Функція задоволення потреби в компетентності. Однією з найголовніших потреб людини можна назвати потребу в компетентності, яка виражається формулою «я можу».

Функція самореалізації. Дуже важливою для будь-якої людини є потреба в реалізації свого внутрішнього потенціалу. Людина хоче бути значимим для інших, представленим в їхньому житті і в їх особистості.

Функція спілкування. Тварини можуть здійснювати цю важливу функцію в процесі спілкування з ними людини.

Існують види анімалотерапії, зокрема такі.

Ненаправлена анімалотерапія є взаємодія з тваринами в домашніх умовах. Вона здійснюється без усвідомлення або цілеспрямованого розуміння їх терапевтичного значення.

Спрямована анімалотерапія являє собою цілеспрямоване використання тварин і їх символів. Це використання здійснюється за спеціально розробленим терапевтичним програмам.

Даний вид анімалотерапії використовує спеціально навчених тварин, а не тварин пацієнта. Залежно від того, які тварини використовуються, анімалотерапія підрозділяється на окремі види.

Іпотерапія – це спілкування з кіньми і верхова їзда. Є ефективною лікувальною фізкультурною. Застосовується при порушеннях опорно-рухового апарату, черепно-мозкових травмах, атеросклерозі, поліомієліті, захворюваннях шлунково-кишкового тракту, простатиті, сколіозі і розумовій відсталості.

Дельфінотерапія – спілкування з дельфінами, яке дозволяє поліпшити психоемоційний стан людини і зняти психологічну напругу. Є також відмінною психологічною реабілітацією для людей, які пережили серйозні психологічні потрясіння. Допомагає дітям, які страждають аутизмом, ДЦП, олігофренією і синдромом Дауна.

Каністерапія – використання собак. Допомагає при гіподинамії, профілактиці серцево-судинних захворюваннях, інфаркті міокарду. Собака позбавляє від дефіциту в спілкуванні, підвищує самооцінку.

У собачій, а також котячій слині міститься фермент лізоцим, який вбиває хвороботворні мікроорганізми. Каністерапія призначається при неврастенії, істерії, Психастенія і неврозах.

Лисичанський педагогічний коледж також долучився до цієї важливої справи. На базі коледжу проводять науково-практичні конференції, які присвячені проблемам та значенню каністерапії; майстер-класи (запрошують господарів із собаками). Це дає великий резонанс та надає допомогу людям, які мають особливі потреби. Майстер-класи проводить викладач фізичного виховання коледжу Цвік О.С., Майстер спорту України зі службового поводження з собаками.

Фелінотерапія являє собою терапевтичний вплив кішок. Вона сприяє зниженню артеріального тиску, нормалізує роботу серця, позбавляє від суглобових і головних болів. Кішки прискорюють відновлення після травм, лікує внутрішні запальні захворювання. Кішка чудово вміє вгадувати хворі місця свого господаря. Тривала дружба з кішкою зміцнює імунну систему і сприяє здоров'ю й довголіттю.

Дуже корисно і муркотіння кішки, яке навіть може підвищувати щільність кісток людини. Муркотання сприяє підвищенню захисних сил організму, прискорює загоєння ран, в результаті дії звукових коливань такої частоти підвищується щільність кісток, що сприяє зрощенню переломів. Муркотання кішки – це певні звукові коливання (частота від 20 до 50 Герц), що стимулюють процес зцілення.

Кішка – прекрасний енергоінформаційний прилад, що знаходить хворі місця свого господаря. Завдяки відомій котячій звичці масажувати кігтками тіло людини, в останньої задіюються рефлексогенні зони – котячі кігті працюють так саме, як інструменти рефлексотерапевта під час сеансу голкотерапії.

Тварини здатні впливати як на душевний, так і на фізичний стан здоров'я людини. Наприклад, спостереження за акваріумними рибками допомагає вилікуватися від деяких захворювань шкіри. Золоті рибки викликають у людей відчуття радості та благополуччя, сприяють підвищенню інтелектуального рівня. Довго спостерігаючи за рибками, людина починає робити менше серйозних помилок у житті, прагне більше часу проводити з сім'єю.

Канарки і папужки допомагають людям, які вимушені довго лежати в ліжку або страждають на депресію. Цвірінькаючи вихованці будять у людини творчі здібності. Птахи змінюють людину: вона стає життєлюбом, у неї підвищується працездатність і творча активність, вона привчається жити, згідно з встановленим режимом дня.

В Лисичанському педагогічному коледжі функціонує «Лабораторія методики ознайомлення з природою» (засновник директор коледжу Міненко Г.М.). Лабораторія сприяє залученню студентів до експериментально-дослідницької діяльності, розвиває духовно-моральні цінності у майбутніх учителів. Викладачі природничого циклу постійно вдосконалюють створення медіатеки з питань природничого характеру, яка являє собою зібрання книг, відео-, фото- та аудіо матеріалів (спів птахів, звуки природи), електронних презентацій, що є запорукою успіху на пробних заняттях з педагогічної практики у школі та ДНЗ. На сьогодні створено, зібрано чимало електронних матеріалів, які надано до інформаційного середовища навчального закладу та викладено у мережі інтернет.

Даний матеріал викладачі коледжу використовують для проведення занять, зокрема, направлених на роботу з дітьми, які мають особливі потреби.

Якщо ви з любов'ю ставитеся до тварин, то й вони відповідають вам тим же, і дарують вам тепло, турботу та лікують вас. Тварини люблять нас, приймають людей такими, які вони є – зі всіма помилками і недоліками. Окрім цього вони пробуджують в людях почуття відповідальності й мають унікальну здатність виводити людину із замкнутого внутрішнього простору і, таким чином, створюють бажання спілкуватися з людьми, пізнавати навколишній світ, радіти життю.

Список використаних джерел

1. Велика епоха. – Режим доступу : <http://www.epochtimes.com.ua/health/health>.
2. Всесвітня організація охорони здоров'я. - Режим доступу : <http://www.who.int/topics/ru>.

3. Лікувальні властивості анімалотерапії. – Режим доступу :
<http://uwm.com.ua/taxonomy>.